

tičejo razmer med južnimi Sloveni in Benečani in jih je nabral in uredil marljivi arheolog *Sime Ljubič*; a naposled XVIII, knjiga „*Starin*“, v kateri je nabranih veliko število manjših pisem razne vsebine.

Srbska književnost. Ručni rad u muškoj školi. Suvremeno pedagoško pitanje. Od Srd. M. Adjića. I. Beograd. Štamparija napredne stranke 1886. 120 str. Cena 8 paradin. V tej knjigi govori Adjić ob vprašanji, katero razpravljajo pedagogi posebno na Nemškem jako živahno. Najveljavnejši pedagogi so za to, naj bi ne urila narodna šola samo razuma, ampak tudi roke. V tem so si jedini učitelji; a v koliki meri, o tem so mnenja različna. Ona vrsta, katero imenuje pisatelj ‚ekonomsko‘ meni, naj šola vzgaja delavce. ‚Pedagoški‘ stranki gre pa le za izobraževanje rok brez materijalnega cilja; ‚filozofski‘ je pa ročno delo samo podlaga za umno in нравno izobraževanje. V tej knjigi razlaga pisatelj, kako se vrši to ročno delo po šolah evropskih; v drugem delu bode razvil svoje misli ob uvedeni tega pouka v srbske šole. Vsakako nam knjiga kaže, kako marljivo opazujejo Srbi napredek evropskega šolstva. — Knjigarna bratov M. Popovićev v Novem Sadu izdaje v svoji zalogi dela Milodara P. Šapčanina. Prve štiri knjige obsežajo manjše pripovedke, potopisno črto z Drine na Nišavo in Hasango, v peti bodo pa zopet manjša dela. — V Pančevu sta začela izdajati založnika Kosanić in Popović srbski prevod D. Mackenzie Wallacejeve temeljite knjige o Rusiji pod naslovom ‚Rusija‘. Prevod pride malo kasno, ker je že nad deset let, kar je izšel original. Vendar bo pa služila še danes dobro, ker se obračajo oči vse Evrope zopet proti severu in ni najti knjige, ki bi opisavala Rusijo tako na tanko in temeljito kakor ta. — V Novem Sadu izhaja že dve leti: ‚Stražilovo, list za zabavo, pouku i književnost‘. Lastnik in urednik mu je Jovan Gršić. V tem času je obelodanil list že mnogo lepih proizvodov srbske literature. Posebno pa ustreza čitateljem s svojim pregledom srbske in hrvaške književnosti. H.

„**Srpska kraljevska akademija u Beogradu**“. Dne 1. novembra 1885. odobrila je srbska narodna skupščina v Nišu vladni predlog, naj se osnuje mesto ‚Srpskega učnega društva‘ akademija znanostim in umetnostim. Zaščitnik ji je kralj srbski. Deli se na štiri razrede: v prirodoslovni, filozofični, društveni in umetniški. Svoje razprave bo izdajala v ‚Glasu kraljevske srpske akademije‘, dokumente pa v ‚Spomeniku‘. Po odobrenem predlogu bo štela po 25 rednih članov, izmed katerih jih sme biti 8 izven Srbije, dopisnikov pa 60. Članove si izbira akademija sama, vsako leto po jednega rednega in dva dopisnika. Svečano sejo bo imela vsako leto 25. februarja. Na čelu ji stoji predsednik. Njegov namestnik je tajnik. Razven teh dveh dostojanstvenikov ima še svojega blagajnika in pisarja. Predsednika izbere kralj na tri leta. On voli tudi prve članove. Vse zbirke učenega društva preidejo v njeno last, nji se preda tudi zemljišče, katero je poklonil knez Mihajlo za prosveto. Država daje akademiji letno podporo, plačuje ji stanovanje in tiskovne stroške. H.

Češka književnost. Na stroške praškega mesta je izdal Jar. Čelakowsky prvi zvezek dela ‚Codex iuris municipalis regni Bohemiae‘, pod naslovom: Privilegia civitatum Pragensium. 8° (LXVI in 811 str.) Delo je velike važnosti za zgodovino češko; zato je založilo mesto praško prvi zvezek in je obljubilo podporo tudi vsem drugim zvezkom (proračunjenih jih je samo za Češko 16) v meri, kolikor se tičejo Prage. Poleg tega je privolilo podporo tudi naučno ministerstvo in češka mesta gotovo ne bode zaostala za Prago. Od zbornika ‚Codex juris Bohemici‘, katerega izdava dr. Hermenegild Jireček, prišlo je na svetlo že sedem zvezkov. — ‚Spolek českých žurnalistů‘ v Pragi je sklenil na občnem zboru 5. dec. 1885., da ustanovi podporno zalogo za vdove in za sirote delujočih udov in je odločil v ta namen 5000 gld. Hišni posestnik Ludovik Ježek daroval

je v ta namen 100 glđ. — V založbi Fr. Simačkove knjigarne v Pragi začne izhajati 1. januarija 1887. nov češki znanstveni list pod imenom 'Krok'. Pečal se bo z metodiko, pedagogiko in z vsemi strokami pouka v srednjih šolah. Uredoval ga bo prof. Fran Ksaver Prusik; glavni sotrudniki mu bodo profesorji Bause, dr. Peter Durdík, P. Hulakovský, dr. Mourek, Slavík in Škoda. Izhajal bo šestkrat na leto. Cena mu je 3 glđ. na leto. — 'Umělecka Beseda' v Pragi je imela 1886. leta 1599 udov in 168 agentov. Dvakrat je priredila srečkanje in je razdelila 28 dobitkov. Premija za l. 1887. je heliogravura Hynais-ove preproge za narodno gledališče. V preteklem letu je priredila tudi razstavo Vereščaginovih slik, katero je ogledalo 21.124 oseb. Premoženja ima sedaj 20.667 glđ. 62 kr.. — Češko pedagoško društvo v Pragi je otvorilo šolo za izučavanje vseh jezikov slovanskih. Vsako leto se bodeta učila dva. Letos sta na vrsti hrvaško-srbski in slovenski. — V Stari Boleslavi našli so v kapitoljski biblijoteki star rokopis 192 papirnatih listov. Med drugimi stvarmi so tudi štiri pisma Husova, do sedaj še neznan. Rokopis je ogledaval svoje dni že Dobrowský. — F. Tempisky, znani knjigar v Pragi je založil novo krasno prirodopisno delo »Kvetni letní«, kot nadaljevanje že izdanih »Květný jarní«. Prvi zvezek prinaša krasne slike poletnih cvetic po podobah slavne slikarice za cvetice Jenny Schermaul. Besede je spisal J. Rosicky. — Češki mesečnik »Osveta« stopil je v 17. leto. Ta izvrstni list donša znanstveno in leposlovno tvarino in bi služil dobro tudi Slovencem, ki se zanimajo za književnost severnih naših bratov. Ureduje ga prof. V. Vlček. — »Libuša, matica zabavi in vednosti« izdala je za 1886. leto 6. zvezek, ki obsega novelo Jana Liera: »Hra s ohněm«. — 16. zvezek »Kabinetné knihovny« prinaša pesni Jana Červenka »Ztišené vlny«. Červenka je lirik nežnega čuta, ki zna izražati svoje boli in nade ostro in energično; oblika njegovih del je elegantna. Zato nahaja vedno več čitateljev. — Josef Vesely, učitelj na meščanski šoli v Smichovu spisal in založil je knjigo o pravem obrazovanji deklet na narodni podlagi pod imenom »Paní a dívky české, jih poslaní v národe«. — Šimačekova knjigarna se je lotila lepe naloge, prekrbovati češko občinstvo z domačim berilom, da mu ne bo treba več sezati po tujem. Od »Sborníka illustrovanych romanů« je prišlo že več zvezkov drugega dela na svetlo. Kar se tiče vsebine in ilustracij, more se meriti to delo z najboljšimi tujimi proizvodi jednake vrste. S tem podjetjem so napravili Čehi velik korak naprej, da se oslobode vpliva tujih literatur.

Slovani v nemški književnosti. A. von Drygalski je pod naslovom: „In der Heimat und im Kriege«, Erinnerungen und Skizzen eines russischen Edelmannes aus der Zeit vor und nach der Aufhebung der Leibeigenschaft 1853 bis 1881., ponemčil delo A. V. Vereščagina (brata znanega slikarja), ki opisuje svojo domovino in svoje dogodke v turški vojni leta 1877—78. in ekspedicijo generala Skobeleva proti Teke-turkmenom leta 1880—81. Založnik R. Eisenschmidt v Berlinu. — Turgeneva »Lovčevi zapiski« so natisnjeni tudi v nemškem prevodu v Ph. Reclamovi »Universalbibliothek« v zvezkih 2197 — 2199. Ponemčil jih je H. Moser. — P. v. Radics je obelodanil v 4. zvezku »Oesterreichisch-Ungarische Revue«, ki izhaja na Dunaji, razpravo pod naslovom »die Auersperge in Krain« — Dr. G. Krok-ova »Einleitung in die slavische Literaturgeschichte« se začne sredi januarija razpošiljati v Lipskem, kjer se je dovršil tisk te dni. Zamuda se je prozročila, ker ni mogoče vezati iztiskov tako hitro, kakor bi radi. — Eugen Zabel je izdal v zalogi Fr. Aug. Eupela v Sondershausenu v drugem natisku knjigo o moderni ruski literaturi pod imenom „Literarische Streifzüge durch Russland“. Knjiga je dobra in donša razpravo o Gogolu, Dostojevskem, Turgenevu, L. Tolstem i. dr. Nova je v tem natisku razprava o najboljšem ruskem dramatik, pred kratkim časom umrlem Ostrovskem. Vpliv Zabelove knjige se že kaže, ker nemčijo na Nemškem pridno ruska dela. — Du-